

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/armia-czerwona-na-ziemi/97437,Mirolaw-Golon-Terror-Armii-Czerwonej-i-NKWD-na-ziemiach-polskich-w-latach-1944-.html>
31.05.2026, 18:58

Mirosław Golon: Terror Armii Czerwonej i NKWD na ziemiach polskich w latach 1944-1945

Zwycięstwa Armii Czerwonej zakończyły niemiecką okupację w Polsce, która przyniosła miliony ofiar. Jednak ta sama Armia, w której strukturach znajdowały się policyjne formacje NKWD (Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych) i Smiersz (kontrywiad wojskowy), nie przywróciła utraconej niepodległości i nie zapewniła bezpieczeństwa mieszkańcom.

05.05.2020

Polska znów padła ofiarą zaborczości Moskwy, którą znamionowały masowe represje. Tym razem Stalin, inaczej niż w 1939 r., przejmował kontrolę nad całą Polską. Satelicki model zależności nie był możliwy bez zniszczenia Polskiego Państwa Podziemnego.

Armia Czerwona przekroczyła polską granicę pod Sarnami 3 stycznia 1944 r. Nie zachowała się jak sojusznik, ale jak zdobywca i wróg. Polskie podziemie było wyniszczane albo przez wkraczające wojsko i NKWD, albo przez czerwoną partyzantkę. Struktury Armii Krajowej były jednak na tyle silne, że odegrały istotną rolę m.in. w wypędzeniu Niemców z Wilna u boku czerwonarmistów. Zaraz po tym zwycięstwie rozpoczęły się represje. Dowódcę, płk. Aleksandra Krzyżanowskiego NKWD aresztowało 17.07.1944 r.. Wrócił z łagru w 1947 r. Wkrótce znów aresztowany i 29.09.1951 r. zamęczony na Rakowieckiej, w największej katowni stalinowskiej Polski.

Pliki do pobrania

[Miroslaw Golon: Terror Armii Czerwonej i NKWD na ziemiach polskich w latach 1944-1945 \(pdf, 543.35 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)